

Alusta alkaen 17. 14.2.2008 Savonlinnan Tuomiokirkko. 1 Moos 13:1-18

Aabraham rakkauden ja suurpiirteisyyden esikuvana

Viime kerralla luimme, kuinka Abramin usko joutui koetukselle. Hän oli jo päässyt perille Jumalan lupaamaan maahan. Mutta siihen maahan tuli nälänhätä. Abram ei enää jaksanut uskoa, että Jumala pitäisi hänestä huolen. Siksi hän jätti hänelle luvatus maan ja lähti Egyptiin nälänhätää pakoon. Jumalan lupaus ja siunaus meinasi mennä hukkaan, kun Abram ei enää jaksanut vaikeuksissa uskoa.

Mutta Jumala oli uskollinen Abramille ja antamalleen lupaukselle. Hän johti asiat sillä tavalla, että Egyptin farao nappasi Abramin ja hänen vaimonsa Sarain kiinni ja tuotatti heidät sotilassaattueessa takaisin Luvatus maan rajalle ja käski pysyä siellä.

Niin Abram palasi Egyptistä Negeviin, mukanaan vaimonsa ja koko omaisuutensa, ja Loot seurasi häntä.

Abram oli hyvin rikas; hänellä oli karjaa, hopeaa ja kultaa.

Negevistä hän siirtyi Beteliä kohti kulkien leiripaikalta toiselle, kunnes saapui siihen Betelin ja Ain väliseen paikkaan, jossa hänen telttansa oli aikaisemmin ollut ja jonne hän oli rakentanut alttarin. Siellä Abram rukoili Herraa. (1 Moos 13:1-4)

Kiitollisuudesta Jumalaa kohtaan

Abram sai pitää koko Egyptissä hankkimansa suuren omaisuuden. Hän oli nyt palannut takaisin siihen paikkaan, mistä hän harharetkelleen lähti. Varmaankin suuresti hämmästyneenä hän havaitsi, että hänen elämänsä johtaa hänen omia suunnitelmiaan viisaampi Jumala. Rikastuneena hän oli nyt takaisin siellä, mistä lähtikin. Ei siis ihme, että Abram rukoili Herraa. Hänellä oli, mistä kiittää. Hänellä oli Jumala, jota kiittää.

On suurta ihmisellä on Jumala, jota kiittää menestyksestä. Se on ainakin yhtä tärkeää, kuin se, että ihminen voi hädässään pyytää apua Jumalalta.

Nimittäin, jos ei elä Jumalan yhteydessä, ei ole ketään, jota kiittää. Tämä saa aikaan sen, että ihminen sisimmässään pelkää onnea ja menestymistä. Luulee, että Jumala vihastuu, kun minä olen näin onnellinen ja minulla menee hyvin. Silloin sitä pelkää aina, että vihastunut Jumala lyö kohta minua sairaudella tai muulla ja ottaa sen hyvän minulta pois.

Tällaisen ajattelun taustalla on aina se, että ihminen ei pidä saamaansa hyvää Jumalan lahjana. Hän ei usko, että Jumala on hyvä hänelle. Siksi hän pohjimmiltaan ajattelee, että saatu hyvä on jotenkin itse ansaittua. Kuitenkin ihminen aavistelee epäselvästi, ettei se ole ansaittua. Mutta salainen epäusko ja itsekkyys tekee Jumalan kiittämisen mahdottomaksi. Sydämen luonnollinen ymmärrys siitä, että Jumalaa tulisi kiittää menestyksestä, se vääristyy peloksi, että kun minä nyt olen menestynyt, niin Jumala varmaan kohta rankaisee minua.

Mutta jos ihmisellä on Jumala, jota kiittää menestyksestä, silloin tämä pelko poistuu. Kiitoksessa ollaan kiitollisia. Kiitoksessa havaitaan, että kaikki menestys tai mikä tahansa hyvä mitä minulla on, se on minua rakastavan Jumalan lahjaa minulle. En pelkää, vaikka sen hyvän menettäisinkin, sillä olen varma, että Jumala kuitenkin on hyvä, eikä hän minulle mitään pahaa tahdo, vaikka ottaisikin joskus tämän nyt omistamani hyvän pois. Sellaista on usko Jumalaan. Siinä ihminen on vapaa, meni hänellä miten tahansa, hyvin tai huonosti. Näin on helppo sanoa. Mutta kenellä meistä oikeasti on uskoa? Se koetellaan sekä hyvinä että pahoina päivinä, vaikkakin eri tavoilla.

Abram ja Loot eroavat toisistaan

Myös Lootilla, joka kulki Abramien mukana, oli lampaita, vuohia, nautakarjaa ja teltoja. Mutta laidunmaata ei ollut tarpeeksi, että he olisivat voineet pysyä yhdessä, sillä heillä oli runsaasti karjaa. (1 Moos 13:5-6)

Abram ja Loot olivat melko vähäisiä paimentolaispäälliköitä, jotka kulkivat vuohi- ja lammaslaumojensa perässä. He eivät omistaneet maata, vaan joutuivat pyytämään luvan maata omistavilta vierasheimoisilta kanaanilaisilta, että saisivat laidunmaa karjaansa pelloilla sen jälkeen, kun sato oli niiltä korjattu. Tietenkin tällaiset paimentolaiset tarvitsivat tavattoman laajan alueen, jossa liikkuvat. Sama seutu ei pystynyt elättämään kovin suurta joukkoa. Siksi paimenten välille tuli helposti riitaa.

Abram sanoi Lootille: "Ei sovi, että meidän tai meidän karjapaimentemme välillä on riitaa, sillä me olemme sukulaisia ja veljiä keskenämme. (1 Moos 13:8)

Riitely on Abramista sopimatonta, hänen ja Lootin ja heidän perheittensä ja laumojensa on erottava.

Onhan koko maa avoinna sinun edessäsi. Eroa siis minusta. Jos sinä menet vasemmalle, niin minä menen oikealle. Jos sinä menet oikealle, niin minä menen vasemmalle." Loot katsoi ympärilleen ja näki, että Jordanin alanko oli runsasvetistä seutua. Ennen kuin Herra hävitti Sodomaa ja Gomorran, se oli Soariin saakka kuin Herran puutarhaa, kuin Egyptin maata. Loot valitsi itselleen koko Jordanin alangan ja lähti kulkemaan itää kohden, ja näin he erosivat toisistaan. Abram jäi Kanaaninmaahan, kun taas Loot siirtyi teltoineen alangan kaupunkien liepeille ja päätyi lopulta Sodomaan. (1 Moos 13:9-129)

Abram ja Loot seisoivat ylängöllä, josta näki kymmeniä, ellei satoja kilometrejä alas Jordanin suunnalle. Kun Loot kerran saa valita, hän valitsi alueekseen hedelmällisen Jordanin tasangon, joka oli "Soariin saakka kuin Herran puutarhaa, kuin Egyptin maata".

Katsokaa, kuinka reilu ja suurpiirteinen Abram on! Hän ei välitä kinastella siitä, kumpi

menee millekin suunnalle, vaikka hyvä laidunmaa oli taloudellisesti tärkeitä. Ja kuitenkin Abram oli Lootin setä, tätä vanhempi. Hän oli Herran profeetta ja pappi ja hänellä ei vähimmässäkään määrin puuttunut arvoa ja arvovaltaa Lootin edessä. Kuitenkaan hän ei välitä tästä mitään, vaan väistyy kaikesta siitä ja rinnastaa itsensä nuoremman lähisukulaisensa veroiseksi sanoessaan: ”Olemmehan veljeksiä”, vaikka hän oli Lootin setä.

Hän jopa alentaa itsensä Lootia alemmaksi ja antaa tämän valita ensin. Luther kommentoi tätä näin:

”Näin tekee setä veljenpojalleen, vanhempi nuoremmalle, Jumalan pappi ja profeetta opetuslapselle, ja tekee näin, jottei rakkaus raukeaisi eikä annettaisi sijaa riidalle.” (Luther)

Abram lempeyden ja sopuisuuden esimerkkinä

Abram on meille esimerkkinä. Luther kirjoittaa:

”Muistakaa siis tämä esimerkki ja oppikaa tekin luopumaan oikeudestanne yksimielisyyden säilyttämiseksi. Eihän Aabrahamkaan ota huomioon ikäänsä, arvoaltaansa eikä arvoansa. Siihen hän vain tähtää, että rauha voitaisiin säilyttää.

Jos hän olisi ottanut mukaan neuvonpitoon jonkun nuoren oikeusoppineen tai taikauskaisen jumaluusoppineen, olisi hän saanut kuulla kehotuksen, että hänen ei pidä väistyä. Pikemminkin hänen olisi pidettävä kiinni oikeudestaan: Hänellehän oli annettu lupaus maasta, hänen oli se pidettävä ja sitä suojeltava eikä tähän osaan sijoitettava jälkipolveaan ainaiseen orjuuteen. Tämä olisi ollut loistavaa puhetta, mutta rauhan ja yksimielisyyden kannalta hylättävää ja epäoikeudenmukaista, näyttäisipä keskinkertaisen oikeuden kannalta kuinka hyvältä tahansa.” (Luther)

Luther siteeraa tässä yhteydessä kahta Paavalin kirjettä:

Pukeutukaa siis te, jotka olette Jumalan valittuja, pyhiä ja rakkaita, sydämelliseen armahtavaisuuteen, ystävällisyyteen, nöyryyteen, sävyisyyteen, pitkämielisyyteen, kärsikää toinen toistanne ja antakaa toisillenne anteeksi, jos kenellä on moitetta toista vastaan.” (Kol 3:12-13)

Tulkoon teidän lempeytenne kaikkien ihmisten tietoon. (Fil 4:5)

”Lempeys” tarkoittaa omasta oikeudesta luopumista siksi, että sopu säilyisi. Lutherin mukaan tämä on tarpeen halki koko elämän. ”Onhan suurin oikeus suurinta eripuraisuutta.”

Hän jatkaa:

Sinun on kuitenkin tiedettävä, että tämä kaikki on sanottu meidän laeistamme ja tästä ajallisesta elämästä, ei Jumalan laeista, hänen lupauksistaan tai sakramenteista. Siellä täytyy suurimman oikeuden olla voimassa tämän lauseen mukaisesti: ”Joka rakastaa isäänsä tai äitiänsä enemmän kuin minua, se ei ole minulle sovelias.” (Matt 10:37). Mutta siinä, mitä meidän käsketään tehdä, on rakkaus jätettävä säätelemään kaikkia lakeja ja toimintoja, ja siihen on pääasiassa katse kiinnitettävä ja sitä seurattava. Niinpä Aabraham tämän säilyttääkseen on haikasti surren laskenut menemään veljenpoikansa. Ruumiillisesti he näet erkaantuivat, mutta hengessä he olivat mitä likeisimmät. Tämä oli hänelle mieluisampi asia kuin kaikki varat.” (Luther)

Rikas on se, joka on vapaa omaisuutensa tai sen puutteen vallasta

Toisaalta tämän Abramian suurpiirteisyyden mahdollisti hänen suuri maallinen omaisuutensa. Mutta ei yksin se. Maailma on täynnä opporikkaita ihmisiä, joitten elämän johtoajatukseksi on kuitenkin yhä suuremman rikkauden kerääminen kynsin hampain. Tai saman johtoajatuksen mukaan eläviä köyhiä.

Abram ei ollut kumpaakaan näistä. Ilmeisesti Egyptin harharetkellään hän oli oppinut uskomaan aiempaa syvemmin. Usko Jumalaan ja hänen antamaansa lupaukseen teki hänestä vapaan suhteessa omaisuuteen. Niin vapaan, että hänen toimintansa saattaa meistä näyttää välinpitämättömyydeltä.

Mutta sellaisia ovat olleet kaikki suurmiehet ja - naiset. Jeesus ei omistanut edes omaa vuodetta. Martti Luther olisi voinut ansaita kirjoillaan omaisuuden, mutta hän antoi välinpitämättömästi kirjanpainajien huijata itseään ja perhe eli kädestä suuhun lahjoitusrahojen turvin.

Sodoman turmeltuneisuudesta

Mutta Sodoman asukkaat olivat turmeltuneita ja tekivät paljon syntiä Herraa vastaan. (1 Moos 13:13)

Tekstissä on painotettu seuraavaa vastakohtaa: Sodoman seutu oli tavattoman kaunista, hyvää ja hedelmällistä maata. Mutta ihmiset olivat turmeltuneita ja tekivät paljon syntiä Herraa vastaan.

Kaikki luonnon hyvyys, rikkaus ja kauneus on Jumalan luomaa ja hänen vaikutustaan. Mutta ihminen pystyy käyttämään väärin kaikkia Jumalan lahjoja ja turmelemaan itsensä asioilla, jotka itsessään ovat hyvän Jumalan hyviä lahjoja. Silloin ihminen itse turmeltuu. Vika ei ole niissä asioissa itsessään. Vaan ihmisessä, joka käyttää niitä väärin. Perimmäisenä vikana on epäusko ja kiittämättömyys.

Elämme uskossa, emme näkemisessä

Lootin erottua Abramista Herra sanoi Abramille: "Nosta silmäsi ja katsele tästä

paikasta pohjoiseen, etelään, itään ja länteen, sillä koko sen maan, jonka näet, minä annan sinulle ja sinun jälkeläisillesi ikiajoiksi. Minä teen sinun jälkeläisesi lukuisiksi kuin maan tomuhiukkaset: jos osaat ne laskea, osaat laskea jälkeläsitesi määrän. Lähde vaeltamaan maata pitkin ja poikin, sillä minä annan sen sinulle." Abram siirtyi teltooineen paikasta toiseen, kunnes asettui Hebroniin Mamren tammistoon. Sinne hän rakensi alttarin Herralle. (1 Moos 13:13)

Loot varmaan luuli saaneensa paremman osan. Mutta sen saikin Abram. Koska Herra tuhlassi hyvyttään hänelle.

Näin on nykyäänkin: Se joka ei käytä elämäänsä rikkauten etsimiseen, vaan etsii kaikessa Jeesusta Kristusta, se saa enemmän, kuin muut.

Ei kylläkään rahaa tai omaisuutta. Rikkaus ei ole Jumalan siunauksen merkki. Mutta Jumala pitää huolen ja ihmisen elämällä on kestävä perustus, joka ei katoa niinkuin omaisuus, joka häviää viimeistään kuolemassa.

Tämänkin vertauskuvana on Abraham. Vaikka Luvattu maa oli hänen omansa Jumalan lupauksen perusteella, hän ei saanut konkreettisesti omakseen siitä mitään muuta kuin sen pellon, jonka hän osti heettiläisiltä vaimonsa Saaran haudaksi (1 Moos 23:17-20). Vasta hänen jälkeläisensä monen sukupolven ja Egyptin orjuuden jälkeen saivat nähdä ja kokea sen, että Jumalan heille lupaama maa tosiaan oli fyysisesti heidän omansa.

Meille kristityille tämä merkitsee sitä, että uskon todellisuus ja uskon mukanaan tuoma siunaus pysyvät vielä tässä elämässä enimmäkseen näkymättöminä. Silti ne ovat totta, aivan kuin Aabrahaminkin kohdalla oli täysin totta se, että hän oli Jumalan erityisen siunauksen ja johdatuksen kohteena.

Uskon kautta oli Aabraham kuuliainen, kun hänet kutsuttiin lähtemään siihen maahan, jonka hän oli saava perinnöksi, ja hän lähti tietämättä, minne oli saapuva. Uskon kautta hän eli muukalaisena lupauksen maassa, asuen teltoissa Iisakin ja Jaakobin kanssa, jotka olivat saman lupauksen perillisiä; sillä hän odotti sitä kaupunkia, jolla o perustukset ja jonka rakentaja on Jumala. ...

Uskossa nämä kaikki kuolivat eivätkä luvattua saavuttaneet, vaan kaukaa he olivat sen nähneet ja sitä tervehtineet ja tunnustaneet olevansa vieraita ja muukalaisia maan päällä. Sillä jotke näin puhuvat, ilmaisevat etsivänsä isänmaata. Ja jos he olisivat tarkoittaneet sitä maata, josta olivat lähteneet, niin olisihan heillä ollut tilaisuus palata takaisin; mutta nyt he pyrkivät parempaan, se on taivaalliseen. Sen tähden Jumala ei heitä häpeä, vaan sallii kutsua itseään heidän Jumalaksensa; sillä hän on uhrannut heille kaupungin. (Hepr 11:8-10, 13-16)